

Torontál

1924 július 19, szombat

Postazsna u getovom placena
Postaviteidij kszpznben fizetve

Veliki Becskerek, 53. évf., 162. szám

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Becskerek, Obiliteva (Zapolya) u 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 2 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre 300 D Negyedévre 75 D Félévre 150 D Havonta 35 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délután	Ára 1 Din

Davidovity szabad kezet kapott a demokrata főbizottságtól.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 17.

A demokrata-klub főbizottsága és a demokrata képviselői-klub ma délelőtti ülést tartott, amelyen megvitatta a politikai helyzetet és a válság ügyét. A főbizottság és a klub teljesen szabadkezett adott Davidovity Ljubának, a demokrata képviselői klub elnökének, azzal a megszorítással, hogy fontosabb kérdésekben jelentést tesz a pártbizottságnak.

Radics Szeptant megölték (?)

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, jul. 17.

A Lokalanzeiger az Információn meszkvai jelentését közli, mely szerint Radics Szeptant meggyilkolták. A tettes a vörös csapatok egyik tisztje, az osztrák-magyar hadsereg volt tagja.

A hírt fenntartással kell fogadni. Lapzártáig nem érkezett megerősítés.

Megegyezés a magyar vagyonsváltás kérdésében.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, jul. 17.

Szerdán este Korányi és Nagyadai a vagyonsváltás kérdésében köztük felmerült ellentétek ügyében tárgyalt. A tanácskozás során teljes megegyezés létesült valamennyi függő kérdésben, aminek következtében a földreformnovella végrehajtási utasítása legközelebb már megjelenik a hivatalos lapban.

Korányi Frigyes pénzügyminiszter ez alkalommal kijelentette a sajtónak, hogy a megegyezés lehetővé teszi a pénzügyi és birtokpolitikai célok érvényesülését.

A temesvári munkássztrájk.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Temesvár, jul. 17.

A temesvári Gyapjuiparban és a Turul-cipőgyárban a sztrájk még mindig tart. A Gyapjuiparnál 1400 munkás közül csak 300 jelentkezett. Az igazgatóság a jelentkezett munkásokat visszaküldte azzal, hogy a sztrájkban csak teljes munkásállománnyal kezdik meg a munkát.

Pasity szóbelileg közölte a királlyal a kormány lemondását.

Jovanovity Ljuba és Gyurisity Márkó kihallgatása. — Ma fogadják az udvarban az ellenzéki képviselőket.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 17.

A esütörtöki nap, miként politikai körökben megjósolták, döntő jelentőségű volt. Pasity miniszterelnök délelőtti háromnegyed tizenegy órakor az udvarba hajtatott, ahol tizenkét óráig tartózkodott. Kihallgatásakor ismerte a nemzeti blokk véleményét a mostani helyzetre vonatkozólag és kijelentette, hogy a blokk most is azt a nézetet vallja, hogy a mostani válságból csak választás útján lehet kijutni. Kérte a királyt, hogy vegye figyelembe a nép többségének ez iránt megnyilvánuló hangulatát és hasson oda, hogy a kérdés mielőbb eldőljön s ezáltal megoldódjék a mostani bizonytalanság. Együttal közölte a királlyal, hogy a kormány ezennel lemond.

Bár Pasity nem tett eleget a szokásos formalitásoknak s nem nyújtotta át írásban a kormány elhatározását, politikai körökben mégis úgy tekintik, hogy a válság már be is következett. Annál is inkább tartják a hírt megbízhatónak, mert a király közölte Pasityval, hogy kijelentéseit tudomásul vette. Együttal megjegyezte, hogy audienciára hívja Jovanovity Ljuba házelnököt, akinek a válság megoldása tekintetében elfoglalt nézetét fogja kikérni.

Miniszteri konferencia.

Pasity miniszterelnök visszatérve a kabinetjébe, minisztertársaival konferenciára ült össze, amelyen beszámolt a kihallgatás lefolyásáról és elmondotta, hogy a korona meghívja Jovanovity Ljubá házelnököt.

Kihallgatások a királlynál.

Délután háromnegyed öt óra tájban Jovanovity Ljuba házelnök az udvarba ment, ahol a király azonnal kihallgatáson fogadta. A házelnök beszámolt a parlamenti pártok erőviszonyáról és ismertetett az általános politikai helyzetet.

Utána Gyurisity Márkó képviselő, a radikális képviselői klub elnöke jelent meg audiencián, aki a klub állásfoglalásáról referált.

A Turul-cipőgyárban száz munkás jelentkezett, de mikor megtudták, hogy az igazgatóság ragaszkodik a személyes jelentkezéshez,

Lázás tanácskozások a miniszterelnökségen.

Jovanovity Ljuba házelnök az udvarból a parlamentbe hajtatott, ahonnan este háromnegyed hét órakor a miniszterelnökségre tért vissza. A miniszterelnökségi kabinetirodában hosszasan tanácskozott Pasityval, akinek beszámolt a kihallgatás lefolyásáról.

Röviddel ezután a miniszterelnökségre jött Gyurisity Márkó, a radikális képviselői klub elnöke és Pribicevity Szvetozár közoktatásügyi miniszter, a független demokrata-párt vezetőtagja, akikkel hosszantartó bizalmas tanácskozást folytatott.

A konferencia után, mely hét óra tájban ért véget, Pasity a sajtó képviselőinek arra a kérdésére, hogy vajjon lemondott-e a kormány, mosolyogva vállat vont s elzárkózott a további információadás elől. Jovanovity házelnök azonban ezzel szemben, újságírók előtt kijelentette, hogy a kormány ugyan nem nyújtott be írásbeli lemondást, szóbelileg azonban beadta a kabinet leköszönését. Jovanovity ez alkalommal azt is elmondotta, hogy a király kifejezett kívánsága, hogy a többi pártok vezetőembereit is meghallgassa.

Az udvar a pénteki nap folyamán meghívja Davidovity Ljubát, a demokrata képviselői klub elnökét, Korosec klerikális pártvezért és az ellenzéki pártok több vezetőembert.

A megoldás még bizonytalan...

A kibontakozás ügye ma még csak kezdő stádiumban van s így még távolról sem tudható, milyen irányban fog kialakulni. Azon híreket, hogy Jovanovity Ljuba házelnök dezignálása küszöbön áll, radikális körökben erélyesen cáfolják és azt állítják, hogy ezeket a kombinációkat egyes politikusok terjesztik bizonyos tendenciával s ezzel akarják még zavarosabbá tenni az amúgy is bonyolult helyzetet. Ez ügyből kifolyólag különben klubülés összehívását sürgetik, hogy ezen tisztázhassanak egy és más felszínre került kérdést.

Nagy repülőkatasztrófa Csehszlovákiában.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Prága, jul. 17.

Tegnap délután négy óra tájt nagy repülőkatasztrófa történt Celakovitznál. Egy aeroplán tulajdonosa, Soucek György egbelli lakos az Elba közlében egy réten a közönség rendelkezésére bocsájtotta repülőgépét. Három repülés sikerült. A negyediknél a repülőgép szárnya egy magas nyársfához ütközött. E pillanatban a gép benzintartánya felrobbant.

A repülőgép, amelyben három férfi és egy nő ült, az Elba folyóba zuhant és teljesen elégett. Az összes utasok szörnyethaltak, Soucek, a tulajdonos az arcán szenvedett súlyos sérüléseket.

Ninesity külügyminiszter a királynál.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 17.

Ninesity Momesilo dr. külügyminiszter ma érkezett vissza prágai utjáról Beogradba. A déli órákban kihallgatáson jelent meg az udvarban, mely alkalommal referált a királynak a kisentente konferencia lefolyásáról és wieni utjáról.

Aláírták a román konkordátumot Rómában.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Bukarest, jul. 17.

Rómából érkezett szűkszavú jelentés közli, hogy Románia és a Szentszék között végleges formában létrejött a konkordátum, s azt már Sassu, kormánykiküldött és Gaspari alá is írták.

A konkordátum intézkedései szerint a román kormány a római katolikus egyházi vagyon felett ellenőrzési jogot gyakorol, a lelkészeket és prelátusokat a Szentszék javaslatára a román kormány nevezi ki. A rövid római táviratnak egy másik jelentése szerint „a romániai római katolikus felekezeti iskolák a jövőben ugyanazokat a kedvezményeket élvezik, mint a többi felekezetek hasonló iskolái.

De Valera — újra szabadlábban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Dublin, jul. 17.

De Valera ír felkelőt — akit nemrégiben hazaárulás címén ismétleten letartóztattak — tegnap szabadon bocsájtották.

A városi tanács előtt az új üzleti zárórák ügye.

Beeskerek, jul. 18.

A beeskereki kereskedők — mint annakidején megirtuk — a Lloydban tartott gyűlésükön elhatározták, hogy illetékes helyen új zárórarendelet életbeléptetését fogják kérni, mivel a jelenleg érvényben lévő intézkedések már nem felelnek meg a mai követelményeknek. Előterjesztésükben részletes javaslatot ismertettek és kérik, hogy annak figyelembevételével szabályozzák a nagyfontosságú kérdést. A határozati javaslat ellen a beeskereki kereskedőségek tiltakozást jelentettek be és a legutóbbi gyűlésükön hozott rezolúciót, melyben szigorúan ragaszkodnak a nyolc órai munkaidő pontos betartásához, átadták a város vezetőségének.

A városi tanács legutóbbi ülésén foglalkozott a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak ellentétes kérélmével s ugy határozott, hogy előbb véleményezést kér a kereskedelmi- és iparkamarától s csak azután dönt véglegesen az új zárórarendelet ügyében.

A kamara a város átiratára úgy döntött, hogy a kérdés fontosságára való tekintettel előzetesen kikéri a Bánságban működő grémiumok nézetét s csak a vélemények beérkezése után terjeszti fel részletes javaslatát a városi tanács elé.

A főispán az árviztől fenyegetett aradáci határban.

Megtekintette a tiszai árvízvédelmet

Beeskerek, jul. 18.

Alekszievity Mita, a beográdi kerület főispánja szerdán Szentán járt, mely az új kerületi beosztás folytán a beográdi kerületbe tartozik. Tegnap délelőtt ugyancsak a kerületéhez csatolt bácskai részen fekvő óbecsei járásban tartott szemlélet, ahonnan csak a kora délutáni órákban tért vissza Beeskerekre.

A főispán esütörtök d. u. öt órakor a Tiszára utazott és az Aradac község mögötti folyószakaszt szemlélte meg. Kiséretében volt Bocsity főispáni titkár, Rajity Szveticzláv alispán, dr. Zupkovity Pavel vármegyei főjegyző, Beslity Nikola főmérnök, Rajity Tima városi főjegyző, a Tisza ármentesítő-társulat részéről Alekszity Bogoljub elnök, Kluge Károly társulati mérnök és Kreps Sándor szakaszmérnök.

Alekszievity főispán az ármentesítő-társulat vezetőinek kalauzolására mellett megtekintette a védmunkálatokat, az árviztől fenyegetett, de a katasztrófától emberfeletti munkával megmentett területeket, meg szemlélte a sokat emlegetett filippi fokot, ahol annakidején legerősebb volt az ár s leginkább lehetett tartani a védgát áttörésétől. A veszélyeztetett pontot azóta lényegesen megerősítették. Több hajórakományt lövet sülyesztettek el a föltés oldalánál, úgy hogy a hullámok megtörnek s nem bonthatják meg az ily módon lekötött földtömeget.

A főispán és a kíséretében volt megyei és városi vezetők az esti órákban tértek vissza Beeskerekre.

Kevés eredménnyel kecsegtet a londoni konferencia.

Az SHS kiküldött tiltakozott a kis államok mellőzéséért.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, jul. 17.

A tegnapi megnyitói értekezleten Mac Donald után Herriot többek között a következőket mondotta: Arról van szó, hogy megvédjük azon emberek érdekeit, akik sokáig egyformán szenvedték a háborút és hogy kibékiük őket, a mindenképpől óhajtott békével. A konferenciától — fejezte be beszédét — eredményt remélek.

Kellogg amerikai nagykövet egyebek között kijelentette, hogy: — jöttünk és segíteni akarunk. Nem fogadunk el politikát, mely nem felel meg a gazdasági érdekeknek. Meg akarjuk oldani — mondotta — Európa legnagyobb gazdasági problémáját. Bizom, hogy a Dawes-tervezet alapján sikerrel jár nagy munkánk.

Hajashi és Theunis azon reményüket fejezték ki, hogy a konferencia feladata megoldást nyer.

London, jul. 17.

A tegnapi hivatalos jelentés szerint Mac Donald a Dawes-tervezetről a következőket mondotta:

A Dawes-javaslat célja nemesak az, hogy Németországtól fizetéseket kapjunk, hanem hogy megkíséréljük a német valuta stabilizálását és a költségvetés egyensúlyozását. Egyetlen reményünk, hogy Németországnak sikerül kivergődnie a pénzügyi ingoványból.

Kellogg, amerikai nagykövet megkijelentette, hogy nem kívánnak egy országra sem elviselhetetlen nyomást gyakorolni és mindenáron meg akarják oldani Európának legnagyobb problémáját. Az amerikai kormány hiszi, hogy a Dawes-jelentés elfogadása az első nagy lépés Európa helyreállítására.

London, jul. 17.

A „Times” szerint a londoni konferencia három albizottságot küldött ki. Az elsőnek feladata, hogy az esetleges német késedelmeskedésekkel foglalkozzék és határozzon afelől, hogy milyen testület döntsön a mulasztásban, továbbá milyen intézkedések teendők. A második bizottság ügykörébe vág, hogy megtalálja az utat a német gazdasági és pénzügyi egység helyreállítására. A harmadik megbízatása, hogy a német fizetéseket a hitelező országok között felossza, illetve ennek módszereit megállapítsa.

Ma nyitják meg

az angol—jugoszláv klubhelyiséget

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 18.

Az angol—jugoszláv-klub, mely a múlt héten tartotta alakuló közgyűlését, a mai nappal megnyitja klubhelyiségét és ezzel a ténnyel megkezdte működését. A helyiség kérdése, a mai súlyos lakásínséggel küzdő időkben nagy probléma s így elintézése nem kis gondot okozott a klub vezetőségének, melynek minden igyekevése odairányult, hogy

Páris, jul. 17.

Az „Echo de Paris”-nak jelentik Londonból: Az SHS állam és Románia képviselői tiltakoztak az ellen, hogy nem őket megillető arányban kapnak képviseletet a konferencia bizottságaiban.

London, jul. 17.

Az első albizottságban Perretti Della Rocca és Snoroden fejtegetése után elhatározták, hogy az amerikai kölcsönjegyzők érdekeit képviselő delegátust a hágai döntőbíró elnöke nevezze ki.

Hírlik, hogy Della Rocca tervezetet terjeszt elő az esetleges német mulasztások esetén életbeléptendő büntető intézkedésekről.

London, jul. 17.

A második albizottságban Seydoux francia delegátus nagyszabásu beszédet mondott a német kérdéstről. Franciaország — kijelentése szerint — őszintén kívánja Németország gazdasági egységének mielőbbi helyreállítását. A Ruhr-vidék gazdasági kiürítésének két-három szakaszban kell megtörténnie, természetesen megfelelő feltételek mellett.

Páris, jul. 17.

A sajtóhangulat a londoni konferenciáért nagyon pesszimiztikus. A „Temps” felveti a kérdést, nem volna-e előnyösebb a felmerülő nehézségek miatt véget vetni a játéknak. Franciaország a versaillesi szerződés értelmében kiléphetne a jóvátételi bizottságból és egymaga is megegyezhetne Németországgal. Ez a megoldás egyrészt esélyesebb, mert a szakértőjelentés ígéreteit mindjobban konpromittálják a kölcsönjegyzők feltételei.

A „Temps” legújabb számában azt írja, hogy Herriotnak számolni kell a francia közvélemény azon részével is, amely nem rokonszenvezik vele s így kell eljárnia a londoni konferencián.

A „Westminster Gazette” szerint tartani kell attól, hogy a párisi jegyzék — a konferencia egyik főkérdése — végleg mértékadó lesz.

A „Herald” azt hangoztatja, hogy a konferencia pszichológiájának próbaköve lesz a döntés: meg kell-e hívni a németeket vagy sem.

mielőbb otthonhoz juttassa az ifju egyesületet. A napokban sikerült is olyan megoldást találni, amely a mostani körülmények között a legmegfelelőbbnek bizonyult.

A város központjában, a Koronaszálló első emeletén lévő Lloyd-terem szolgál a mai naptól kezdve klubhelyiségnek. A szombati napot kivéve, mindennap délután öt órától este nyolc óráig áll a helyiség a tagok rendelkezésére, ahol is megtalálják a klub által járatott angol folyóiratokat és naplapokat.

HIREK

— július 18.

A belügyminiszter beszámolója Nincesitynek. Beográdból jelentik: Srskity Milán belügyminiszter esütörtök este hét órakor felkereste kabinetjében Nincesity Momesilo külügyminisztert, akinek a távolléte alatt előfordult fontosabb reszortügyekről számolt be.

Dr. Kraft képviselő a Vajdaságba utazott. Beográdból jelentik: Dr. Kraft István német-párti képviselő pártügyekben a Vajdaságba utazott. Távolléte alatt dr. Moser János képviselő helyettesíti Beográdban.

Könyves Tóth Kálmán halála. Budapestről jelentik: Debreczenben meghalt Könyves Tóth Kálmán református lelkész, ismert író és költő, Tompa Mihály és Mikszáth Kálmán barátja. Temetése pénteken folyt a nagy pompával.

Az angol—jugoszláv-klub vezetősége értesíti tagjait, hogy péntektől kezdve, szombat kivételével, mindennap bejárhatnak a Lloyd termébe, amely a jelzett időben a klub rendelkezésére áll. A klubban megkapják és rendszeresen olvashatják az angol folyóiratokat.

Négyesztendős Scherlock Holmes. Milánóban történt, hogy egy Luigi Curti nevű tisztviselő különös módon akadt rá arra a tolvajra, aki lakásáról ellopta 3600 liráját. A lopás napján rövid időre eltávozott hazulról, csak négyesztendős fiaeskája maradt a lakásban. Mikor visszatért szobájába, azonnal észrevette, hogy íróasztalának fiókját feltörték és kifosztották. Kétségbeesésében a rendőrségre akart szaladni, de előbb megkérdezte négyesztendős fiaeskájától, hogy nem látott-e valakit bemenni a szobájába. A fiúcska olyan ügyesen ismertette meg apjával a tolvajnak, hogy nőnek az alakját, ruházatát, hogy ezeknek az adatoknak alapján a rendőrség azonnal megkezdhetné a nyomozást. Meg is találták hamarosan azt az asszonyt, aki a lakásba belopódzott és ellopta a pénzt. Letartóztatása után kiderült, hogy régóta kerestett lakástolvaj.

Szóváltásból — tettelegesség. Bulity Zoran eleméri földműves össevesztett Mihajlov Katicia falujabell asszonnyal. A szóváltást hamarosan tettelegesség követte. Bulity nekítamadt Mihajlov Katicának esilverte. Az eljárás megindult.

Szélvihar pusztított Északamerikában. Newyorkból jelentik: Lorain környékén heves tornádó pusztított. Az összeomlott épületek romjai alól nyolc halottat és harminc súlyos sebesültet húztak ki. A halottak között van egy kivándorolt magyar is.

A világ legkisebb villanyoslámpája. Orvosi célokra gyártják legújában Németországban és Amerikában a világ legkisebb villamoslámpáit, amelyeknek fénye negyedgyertyafény, nagysága pedig akkora mint egy buzaszemé. Ezek a lámpák a száj belsejében végzendő vizsgálatokhoz különösen alkalmasak és ilyenkor egy három-négy milliméter vastagságu drót végén alkalmazkazzák őket. A lámpák annak ellenére, hogy ilyen kicsinyek, meglepően sok áramot fogyasztanak és igen drágák.

A magyar belpolitikából. Budapestről jelentik: Grieger keresztényszocialista a pártból kilépett.

Mivel szórakoznak az emberek nyáron Párisban? Párisból írják: A Longchampsban lefutott derbyvel véget ért a szezon. Beköszöntött a társasági nyár, azonban még mindig mozgalmas az élet Párisban. Az újságok állandóan előadásokat és tudományos felolvasásokat hírdetnek, amelyekre igen nagy számban jelenik meg a közönség. Így legutóbb a hipnózisról tartott érdekes előadást Vachet egyetemi tanár, a jövővi pszichológus és a kísérleti példák illusztrált előadást hatalmas tömeg izzadta végig. A Crystal Palace helyiségében néhány nap előtt az egyik jövővi párisi ügyvéd, dr. Loewel, a börtönőrökről, fegyházakról és különösen a nőknek a fegyházakban való helyzetéről adott elő. Itt is hatalmas tömegek jelentek meg és hallgatták a nőrabok szomorú sorsáról elhangzott fejtegetéseket. Ugyancsak a Crystal Palace helyiségeiben ugynevezett vitadélutánokat tartanak. Az egyik megvitatták a legutóbb megjelent könyveket és ítéletet mondanak róluk. Második programpont az a kérdés volt: sport-e az aviatika? Ennek eldöntése után harmadik programpontként ez szerepelt: felvesszék-e Németországot a Népszövetségbe? A francia közönséget egyáltalán nem zavarja, hogy ilyen környezetben kell megvitatnia Németország létkérdéseit.

Halló! Halló! Halló! Megjött a retma, esz, köszvény, isehas egyedül biztos hatásvi orvossága, a „Radio Balsamica”. Kapható: Obavestajni Biro, Pasityeva (Tomaseváci) utca 8.

Kurirunk minden másnap rendszeresen utazik Beogradba. Banatska Trgovacka Agencija Veliki Beeskerek, Aleksandrova-u. 27. Telefonszám 32.

Vas- és fémtövevényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

Nem fogadnak el még Unióba szóló utlevélkérvényeket.

Nem érkezett meg a szükséges rendelet.

Beeskerek, jul. 18.

Mint megírta a „Torontál”, az Egyesült Államok parlamentje új bevándorlási törvényt hozott, a melyben az egyes államokból bevándorló polgárok számát lényegesen leszűkíti. Az eddigi kvóta is már meglehetősen kis számban engedte be a külföldieket az Unió területére, a mostani törvény azonban ezt a lélekszámot is csökkenti. Az új törvény akként változtatta meg az SHS államra vonatkozó rendelkezéseket, hogy négyszáz és egynéhány személyben állapította meg a leteleplők számát s ezek közé beszámította az Unióba már régebben kivándorolt polgárok hozzátartozóit is, úgy hogy új kivándorló még a jelzett számnál is kevesebb juthat be az Egyesült Államok országába.

Az Unióba szóló új utleveleket ezideig — mint ismeretes — nem fogadták el, azzal az indoklással, hogy nem érkezett meg az erről intézkedő utasítás. A kérdéses ren-

Lepecsételték a beeskereki Munkásotthon helyiségeit.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 18.

Mint ismeretes, a kormány erélyes akciót kezdett a munkás-párt és a munkásszakszervezetek ellen, melyek állítólag kommunista célokat szolgálnak. Az ország több városában házkutatásokat tartottak és letartóztatták a munkásság vezetőit, — ami tegnap bekövetkezett Beeskereken is.

A rendőrség csütörtök délelőtt kilenc órakor őrizetbe vette Hermál Józsefet, Gránity Zdravkot, Mihajlovity Andreát és Vas Pétert, a beeskereki munkásszakszervezet vezetőségének tagjait, majd jelenléteikben házkutatást tartott a Silerova (Magyar) utca és Deák

Ferenc utca sarkán lévő Munkásotthonban. A helyiséget tüzesen átvizsgálták, a jegyzőkönyveket átnézték, a tagok jegyzékét tartalmazó könyveket pedig lefoglalták. A házkutatás végzetével lepecsételték a Munkásotthont és az őrizetbe vett egyének előtt kihirdették az előzetes letartóztatást.

A délután folyamán házkutatást tartottak a négy munkászervező lakásán. A vizsgálat eredményeképpen több 1920. évbéli és még régebbi propagandafüzetet foglaltak le.

A letartóztatottakat még a délutáni órákban szabadlábra helyezték.

Az új vámilletékek azonnali életbeléptetése súlyos károkat okoz a kereskedelemnek.

Kéthónapos határidőt kérnek a megrendelt árúk kiváltására.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 18.

Ismeretes, hogy a kormány új vámtarifa kiadását határozta el, melynek megtervezése körül már javában folynak is a munkálatok. Az új vámszabásban tetemesen felemelik az egyes árucikkek behozatali illetékeit, melyek ilyenformán nem tudnak majd lépést tartani a belföldi gyártmányokkal és elvesztik jugoszláviai piacukat. Ezzel természetesen csökken a behozatal, de vele arányosan megerősödik a belföldi gyártás is, ami az országnak elsőrendű érdeke.

Az új vámtarifa életbeléptetésével aktuálisá vált a kérdés, hogy mi történik azokkal az árucikkkel, melyeket már korábban megrendeltek s azokkal a küldeményekkel, amelyeket az új illetékek megjelenése a vámraktárakban ér. Az új vámtarifa kihirdetésekor ez esetben könnyen megtörténhetik, hogy a megrendelt vagy már megérkezett szállítványok a magas vámok folytán elvesztik versenyképességüket s így tulajdonosuk nem tudja árúját a beszerzési áron értékesíteni. Nagyobb küldeményeknél így te-

temes károk érhetik az egyes kereskedőket, sőt a veszteség könnyen anyagi összeomlásukat is eredményezheti.

Ennek elkerülése végett a beeskereki keresk.- és iparkamara beadvánnyal fordult a kereskedelemügyi minisztériumhoz és a fővámgazgatósághoz, melyben kérte, hogy az új vámtarifát ne a megjelenése napján léptessék életbe, hanem adjanak egy-két hónapi határidőt, amelynek letelte előtt a régi illetékek legyenek érvényben. Ezáltal lehetővé tennék az érdekelt részére, hogy a kellő időben tájékozódjanak arról, hogy külföldi megrendeléseik rentábilisek maradnak-e vagy pedig elvesztették versenyképességüket. Másrészt meg a már utban lévő szállítványokat még idejében kiválthatják s így elkerülik az esetleges anyagi károsodást.

Az érdekes előterjesztést Berberszki Nikola kamarai alelnök és Sztanojlovity Sándor titkár személyesen vitte el Beogradba és juttatta el az illetékes kezébe.

delet befutását e hónap elejére várták, a hír azonban korainak bizonyult, mert a mai napig sem jött meg Beeskerekre.

Érdeklődünk illetékes helyen az ügy iránt, ahol kijelentették, hogy a rendelet megérkezéséig nem fogadnak el, de nem is fogadhatnak el az amerikai Egyesült Államokba szóló utlevélkérvényeket, mivel az új bevándorlási törvényvel teljesen megváltozott az eddigi eljárási rendszer is és így szükség van megfelelő utasításokra. A késcdelmeskedés onnan eredhet, hogy a felsőbb intéző körök még nem kapták meg teljes szövegében az új bevándorlási törvényt s ennek kézhezvételéig, illetve átannulmányozásáig nem adhatnak utasításokat sem, melyeknek össz-

hangban kell állaniok a törvény rendelkezéseivel. Van ugyan egy előzetes intézkedés, ez azonban nem vonatkozik szorosan a kérvényekre. A jelenlegi helyzet tehát az, hogy új utlevélkérvényeket, melyeket más évben július elsejétől vettek át, az idén valószínűleg csak jóval később fogadnak el.

Aller képes családi lapja címen új nagy amerikai szabású képes hetilap indult meg. A lap rendkívül gazdag és változatos tartalmu, az élet minden részletére kiterjedő tanulságokat és felvilágosítást nyújt, pompás illusztrációkkal, érdekes olvasmányokkal. A lap első száma most jelent meg és állandóan kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 12 dinár.

Olimpiász

Kardvívás — egyéni. Az egyéni kardvívóverseny középdöntőjében Garay (magyar) és Schenker (magyar) 6-6 győzelemmel harmadik helyen végeztek s így a döntőbe jutottak. — Terstyánszky kiesett.

Tennisz. Kehrling Béla (magyar) a tenniszversenyek előmérkőzése folyamán az amerikai bajnokkal, Williams-el szemben erős küzdelem után 6:4, 3:6, 6:3, 4:6, 6:3 arányban vereséget szenvedett. Kehrling előzőleg Roman francia játékost és Eschlimann svájci bajnokot 6:8, 7:5, 6:2, 6:3 arányban biztosan verte.

Uszás, 200 m. hölgyszás előfutámában Molnár Ella (magyar) negyedik helyezéssel kiesett.

200 m. melluszás középfutamában Hollóssy (magyar) és Bieskey (magyar) helyeződtek.

100 m. hátuszás középfutamában Bartha (magyar) 1:19.4 perces idővel a harmadik helyen végzett s így bekerült a döntőbe.

Box. Genon (francia) legyőzi Lovikot (magyar).

Sakk. Az olimpiai amatőr sakkversenyek során Vajda (magyar) és Havasi bekerültek a döntőbe, ahol eddig 1-1 győzelmet aráltak.

Páris. (Érkezett reggel) **400 m. uszás** első középdöntőjében: 1. Weismüller (Unió) 5:13.6. — Második középdöntőben: 1. Arne Borg (svéd) 5:21.4.

100 m. férfuszás középdöntőjében: 1. Kealoha (Unió) 1:13.6.

200 m. evezés: 1. Svájc 8:39.2. Olaszország.

Kard egyéni: Első csoport Pini (olasz) 7, Ossivier (dán) 7, Garai (magyar) 6, Gouraux (francia) 5, Terstyánszki 5 győzelemmel.

Második csoportban: Dupret (francia) 7, Bertinetti (olasz) 6, Schenker (magyar) 6 győzelemmel.

Egy ut az „Italia”-n.

Nápolyi levél. Nincsen érdekesebb egy utazónak, mint a hajón való utazás Nápolyból Palermóba. A csendes vizen az „Italia” óriási teste várta az özönlő embereket, hogy átszállítsa a tyréni tengeren. A fedélzeten villog a diszuniformisok és érdemjelek tömege... A kapitányok, hajótisztek és stewardok csapata szóltalanul szemléli a bukdácsoló szárazföldieket. És ezt a szemlélet oly méltóságteljesen végzik, hogy az ember nem is meri megszólítani őket. Azok az utasok, akik már ismerik a tengert, az utazás alatt folyton sétáltak a fedélzeten. Így azután készletették a tengeri betegség kitöréséért, mert az ember mozgása félig-meddig ellensúlyozza a tenger hatását. Lassankint sötétedik. Az éjszakában jólnevelt pincérek szolgálták fel... csak egy kis baj van. Az olasz hajópincérek még nem szoktak abhoz, hogy a körmeiket rendben tartásák és ezért a finnyásabbak nem szívesen szolgáltattak fel olaszokkal. Ami a borralvalókat illeti, az ember nem is találja a régi olasz koldulásokat. A számla tíz százaléka és kész. A dohányszóban az ember megtalálja az összes nemzetiségeket. Az olaszok hevesen vitákoznak és minden második szavuk: Matottti, Mussolini.

Amint a vitaközéből észre lehet venni, a jelenlévők nem valami nagy barátjai a fascista vezérnek, mert erősen szidják. Az angolok és amerikaiak . . . természetesen pokert játszanak. Csendben, némán, komolyan és nagy pénzekben. Karcsu, parfümös francia férfiak sétálnak szép nőkkel. Benéznek minden terembe, megjegyzéseket tesznek és nevetve tovább mennek. Egyetlen egy német van az egész társaságban, ez is politizál. Azután pedig figyelmezteti az embert az olasz zseb olvajok ellen.

— Ajánlom Önnek, elsősorban, ne üljön autóbá, nagyon sok a szerencsétlenség. Azután őrizkedjék a második Vilmostól, mert az egy gazember. Azután ne menjen Velenecébe. Képzelve, hogyan raboltak ki Velenecében. Séta közben, anélkül, hogy érzem volna, felvágják a nadrágomat a hátsó zsebnél és kiemelték a tárcám. Ne menjen Velenecébe, inkább utazzék velem Indiába.

És beszél mindenki, csak az angolok és az amerikaiak hallgatnak. Az éj csendes, forró és titokzatos . . . Csak a tenger hullámjai verdesik a hajó oldalát . . . A társaság egy része ott elalszik helyben a székeken. Lassankint teljes esend borul a hajóra, csak az örillő matrózok suttognak esendesen. Szép lassan hajnalodik, az Ustikai világtörvény uszik lassan felénk és a tenger a szivárvány minden színében játszik. Valaki megáll a hátam mögött és kinyújtott ujjával a messzeségbe mutat . . . Magas, elmosódó kékes árnyékok a távolban . . . a szielliai hegyek.

Az alkotó Herriot.

Herriot, a mai francia miniszterelnök, már évekkel ezelőtt nagyon érdekelte a francia közvéleményt, mikor Rostand az alkotó „Herriot” nevet adta neki. 1919-ben William Serey, a kiváló publicista terjedelmes tanulmányt írt Herriotról, aki akkor még szenátor és lyoni polgármester volt. E tanulmány egy értékes részét, melyben Herriot a saját módszeréről nyilatkozik itt közöljük:

— „A mi politikánknak az a baja, mondotta Herriot, hogy társadalmi dogmák, tehetetlen formulák uralják. Hitem szerint ahhoz, hogy a tényekbe behatolhassunk, azokat megismerhessük sajátlagos jellegükről meggyőződhetünk, lehetőleg sok személyes és közvetlen kapcsolatra van szükségünk. Én csak a szememnek hiszek.

Herriot, aki a szemeiben hisz, arra törekszik, hogy a valóság, világos és egészséges, robusztus képére szert tegyen. Ezért a lyoni polgármester büszkén mondhatja magáról: „Magam előtt láttam a várost, nem úgy, mint a pártok természetlen küzdőterét, hanem mint egy élőlényt.

Hasonlóképpen élőlény színében jelenik meg előtte a demokrácia is és legszerencsésebb következtetései innen származnak: „A demokrácia nem halotti litánia, nem lefelé irányuló törekvés, a demokrácia hatalmi kormányforma, a mozgás kormányformája, amelyikben az egyén társadalmi emelkedésének csak egy

határköve van: a saját munkájának és teljesítményének mértéke.“ Arra kell tehát törekedni, hogy a demokrácia a saját kebelében élve, csoportokat támasson, mert a szellemi arisztokrácia elvét is magában foglalja, sőt erre nagyobb mértékben szüksége van, mint bármely más rezsimnek és épp ez ellen lázong a destruktív közepszerűség. A közepszerűséget kérelmelhetetlen gúnynyal ostromozza.

— A teljes értéktelenség kevésbé felháborító, mint a közepszerűség . . . mert az értéktelenségben legalább meg van a végtelen dolgok szépsége.

TÖZSDE

Julius 17.

Beograd. (Zárlat.) London 366-80, Páris 436-50, Newyork 8365, Genf 1524, Milánó 362, Prága 249-90, Wien 011, Budapest 010, Amsterdam 3180, Bruxelles 384.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 130-50, Budapest 68-50, Newyork 550, Milánó 2370, Prága 1627-50, Wien 00077-25, Varsó 108, Szófia 395, Bukarest 250, Beograd 665, London 2406, Páris 2830.

Budapest. (Zárlat.) Bukarest 365—385, Newyork 81150—82450, Páris 4170—4270, Prága 2395—2445, Wien 11440—11630.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel KELEMEN JÁNOS.

Városi rendőrség Velikibecskerekén.

503/924. szám. 1380

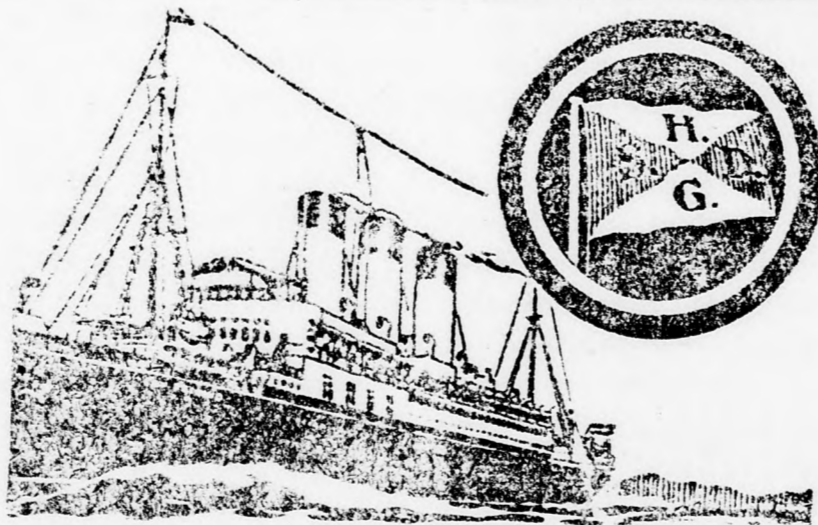
Hirdetmény.

A belügyminiszter ur rendelete értelmében mindazon idegen személyek, akiknek a városi tanácstól, vagy más helyi hatóságtól van tartózkodási engedélyük, kötelesek ezen tartózkodási engedélyt a rendőrség útján a belügyminisztériumtól beszerezni.

Ezen tartózkodási engedélyek beszerzésére kitűzött határidő f. é. augusztus 31-ig hosszabbíthatik meg, amely határnápig kötelesek a tartózkodási engedélyt beszerezni, mert ellenesetben azon személyeket, akik ilyen tartózkodási engedéllyel nem fognak rendelkezni, a rendőrség 10 nap alatt a városból eltávolítja.

Velikibecskerek, 1924 július 10.

Dr. Djermekov, rendőrkapitány.

Hamburg-Délamerikai Gőzhajózási Társaság

A legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajók I., II. és III. osztályu fizető, valamint ingyen utasok részére. A transzportok indulnak minden 9-ik napon Argentínába, Brazíliába, Uruguayba. Felvilágosítás ingyen, magyarul németül s szerbül.

Vel. Becskerek, Aleksandrova ul. 27. * Beograd, Balkanska ul. 49. * Zagreb, Šemoina ul. 30.

„Slavija” Sport-Egylet.

Meghívó.

A „Slavija” Sport-Egylet folyó hó 27-én délután 2 órakor az egylet helyiségében (Club-kávéház) tartja

rendkívüli tisztújító közgyűlést

melyre ezton hívja meg az összes tagjait.

Velikibecskerek, 1924 július 13.

Vezetőség.

Az alapszabályok 9. §-a értelmében csak azon rendes tag bír szavazati joggal, kinek 2 hónapnál több tagdíjhátraléka nincs 1379

Polgármesteri hivatal Vel.-becskerek.

16743—1924. sz.

XXIX

Hirdetmény

A velikibecskerekéi polgármesteri hivatalban (4-es sz. szoba) folyó évi augusztus hó 3-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni a szóbeli árlejtés: 1. A keramit és kövezet kijavítása, valamint 2. olyan mennyiségű folyami és közönséges homok beszerzésére, amely mennyiségre a fenti munkálatokra szükség leend. Az első pontban körülírta 2000 dinár, a 2. pontban körülírta 500 dinár teendő le a városi pénztárnál az árlejtés napján délelőtt 9¹/₂ óráig készpénzben, értékpapirokban vagy garancia levelekben biztosítékként az állami számvevőségről alkotott törvény 88. §-a értelmében.

Utbaigazítások és a feltételek naponta 9—11 óráig kaphatók a városi mérnöknel.

Utólagos ajánlatok és olyan ajánlatok, melyek a feltételektől eltérnek, nem vétetnek figyelembe.

Ajánlattevők mind a két tételre avagy egyes tételekre is árverezhetnek.

Árverelő köteles képesítését igazolni (pl. iparigazolvány, a befizetett adóról szóló nyugta stb.)

A törvényben előírt összes illetékek vállalkozót terhelik.

Velikibecskerek, 1924 július 14.

Aleksity, polgármester.

Nagy bánáti gőzmalom megbízható

buzabevásárlókat keres.

1377

Ajánlatok „Gőzmalom” jelige alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek.

Van szerencsém a nagyjérdemű közönség tudomására hozni, hogy

női- és gyermekszalonomat

saját házukba költöttem át. További szíves pártfogást kérek.

Subony Mariska

Gyorgya Szmederevca (Laudon) u. 10. 1368

Könyvelésben jártas

szerb-magyar-német gyors- és gépírónő és levelezőnő állást keres.

1382

Cím a kiadóhivatalban és az „Orient” iutcai üzletében.

Osszecsukható-vaságy

erős, lapos idomvasból és vörösrézrel befontott acéldírt matracal, á 300 Din Utánvéttel küld mint más vasbutorokat is „Zmáj” D. D. Zagreb, Petrinjska ulica 3. Telefon 7—43.

Egy-két

1378

lakatos

felvétetik.

Cím a kiadóban és Lévaýné üzletében a fopostával szemben.

Flóra

Művirágygár Virovitica.

Különleges gyartmány sirkoszorokban és közönséges árúban.

Stabil gőzgéphez vizsgázott és tapasztalt

gépész kerestetik

Ajánlatokat az „Orient” címre kerek. 1374

Gyakornok

helybeli nagy iparvállalatnál azonnali beépésre kerestetik.

Ajánlatok „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóhivatalba. 1369

Különböző használt

BUTOR

jutányos áron eladó 1381

Veresmartiova (Uri) u. 5. sz. a.

Bánátnban jól bevezetett, a szerb, magyar és német nyelvben perfekt

utazó

rövidárunagykereskedésbe

felvétetik.

1368

Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Elsőrangú erő” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.